

BARNEOMBUDET

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

E-post: postmottak@kud.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
13/00545-2

Saksbehandler:
Sidsel Hommersand

Dato:
24. juni 2013

Høring av NOU 2013:4 kulturutredningen 2014

Barneombudet viser til høringsbrev datert 11.3.2013.

Vi synes det er et solid arbeid som er blitt gjort, og stiller oss positive til de tilrådigene utvalget kommer med. Vi vil fremheve noen elementer vi anser som viktige, og knytte noen kommentarer til disse:

Mandat

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudet skal av egen tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudets mandat er begrenset til barn under 18 år.

I vårt hørings svar tar vi derfor utgangspunkt i barnas rettigheter ut i fra Barnekonvensjonen. Sentralt i denne forbindelse står konvensjonens artikkel 3 om barns beste, artikkel 12 om å delta og få si sin mening, og artikkel 31 om retten til å delta i kunst- og kulturliv. Vårt fokus vil ligge i barn og unges mulighet til både å være tilskuer til og deltager i alle sider ved kunst og kulturliv.

Generell kommentar

I april 2010 tok Barneombudet et initiativ overfor tidligere kulturminister Anniken Huitfeldt for å få laget en NOU på barn og unges tilgang på kunst og kultur. Dette stilte kulturministeren seg svært kritisk til. Vi er derfor svært glade for at Kulturutredningen 2014 har hatt fokus nettopp på arenaer der barn og unge er deltagende. Vi opplever også at utvalget godt har forstått de utfordringene som finnes på feltet når det kommer til barn og unge.

Nye begreper:

Barneombudet liker godt det nylanserte begrepet **den kulturelle grunnmuren**, og er glad for at utvalget definerer kunst og kulturfag i opplæringen, kommunalt og frivillig fritidstilbud og lokalsamfunnets kulturelle arena som hjørnesteiner i denne grunnmuren. Barn og unge lever og virker i lokalmiljøet og er storforbrukere av lokale tjenester. For at de skal sikres et godt kunst og kulturtilbud og ha muligheten til å være kreativt aktiv selv, må dette i hovedsak skje på et lokalt og regionalt nivå. Barneombudet har tidligere tatt til orde for at et løft må skje her, og at kommunene må ta barn og unges rettigheter på alvor.

Vi støtter også begrepet **ytringskultur**, da vi ser at kunst og kultur for barn og unge fort får en pedagogisk eller forebyggende funksjon. Vi er glad for at utvalget har tatt barn og unges egen rett til å uttrykke seg på alvor.

Større samhandling:

I vårt innspill til Kulturdepartementet har vi tidligere foreslått større samhandling og samordning på alle nivåer (lokalt, regionalt og nasjonalt) på kunst og kulturfeltet for barn og unge. Vi ser at samhandling på andre felt har gitt positive resultater.

Vi har også gjennom vårt arbeid med barnekonvensjonens artikkel 31, fått flere tilbakemeldinger om frustrasjon over nettopp lite samhandling og at tilbud til eller ansvar for barn og unge har vært spredt på flere departement og ulike instanser i kommunen og fylkeskommunen. Dette gjelder f.eks ansvar for Kulturskole, ungdomshus/fritidsklubb og Den Kulturelle Skolesekken. (BLD, KD, KUD). Det må sikres et system der alle instanser tar like mye ansvar andre og følger opp innenfor sitt felt. Kan du gi et eksempel?

Barneombudet støtter utvalgets anbefaling om å flytte ansvaret for kulturskolene fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet, og tror dette vil styrke kontinuiteten, samhandlingen og fagutvekslingen på kunst og kultur gjennom alle generasjoner.

Utvalgets forslag om å flytte det nasjonale ansvaret for fritidsklubber (Ungdom & Fritid) fra Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet har vi ikke sterke meninger om. Vi har imidlertid sett at Ungdom & fritid har endt som en organisasjon litt uten fotfeste noe sted, hverken kulturpolitisk eller barne- og ungdoms politisk, og det er uheldig. Det er ofte i fritidsklubbene unge er utøvere, og fritidsklubbene er ofte formidlere av deltagere til Ungdommens Kulturmønstring, kanskje den største kulturelle arena for ungdom. Dette taler for å ha det under Kulturdepartementet. Men fritidsklubbene skal også kunne være rene sosiale arenaer.

Estetiske fag i skolen:

Barneombudet har også merket seg den utviklingen som har skjedd i skolen, med stort fokus på basisfag og forsømmelse av estetiske fag. Vi mener at den generelle delen i lærerplanen som omhandler utviklingen av «det hele mennesket» må få større plass, og er glad for at utvalget setter fokus på dette i sin NOU.

Det profesjonelle kunst- og kulturlivet:

Til slutt vil vi fremheve det profesjonelle kunst - og kulturlivets ansvar for å ta et ungt publikum på alvor. De er ikke bare en inntektskilde, men dagens og morgendagens publikum, som har krav på historier, verk, opplevelser og oppsetninger som angår dem og deres hverdag og liv.

Barneombudet støtter et lokalt kulturløft i Kulturløftet III.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Sidsel Hommersand
kultur- og
kommunikasjonsrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

